

یک چشم دیگر

گزیده نقد نمایشهای نهمین جشنواره سراسری تئاتر دفاع مقدس
به کوشش و گزینش: نقی اکبرزاده
ناشر: انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس

بر اساس مطالعات انجام شده، یکی از روشهای طرح تئاتر مقاومت و نیز بهبود وضعیت موجود آن، ایجاد زمینه لازم برای بررسی متون و اجراهای تئاتر مقاومت است، از این رو بحث نقد روشمند تئاتر مقاومت می تواند در گسترش و بهبود تئاتر مقاومت مفید باشد.

آنچه پیش از این به شکل نقد - غیر از موارد استثنایی - درباره متون و اجراهای تئاتر جنگ به زبان فارسی منتشر شده است، عمدتاً از سلیقه نویسندگان نقدها پیروی می کند تا از خطی طراحی شده برای نظام مند ساختن نگرش به تئاتر جنگ و این خود معلول جریان کلی نقد تئاتر کشور است، چرا که تا امروز - غیر از استثناءها - نقد روشمند در تئاتر کشور حضور کار آمدی ندارد، پس حضور آن در تئاتر جنگ نیز کم رنگ تر است.

با این شرایط، پس از نیازسنجی، طرح «مجموعه نقد تئاتر مقاومت» به انجمن تئاتر پیشنهاد شد تا با همکاری کمیته انتشارات نهمین جشنواره سراسری تئاتر دفاع مقدس، به جای نقدهای تکلیفی که عمدتاً با هدف پر کردن فضای نشریات نوشته می شود، مجموعه ای از نقدهای اجراهای جشنواره تئاتر دفاع مقدس، تدوین و منتشر شود.

از آنجا که این طرح برای اولین بار در جشنواره های تئاتری داخل اجرا می شد، از این رو تصور نتیجه بخش بودن آن، حتی برای برخی دوستان اهل نقد نیز، دور از ذهن بود، اما با تمام موانع با هدف مشارکت تمام نویسندگان در کتاب نقد، علاوه بر انتشار فراخوان در نشریات کثیرالانتشار و توزیع آن در مراکز هنری و نمایشی برای بیش از ۱۰۰ نفر از نویسندگان نقدها با لایحه اعضای دو تشکل نقد تئاتری داخل (کانون ملی منتقدان تئاتر و انجمن نویسندگان و منتقدان تئاتر) دعوتنامه ارسال شد، تا با ارائه نقد، زمینه طرح جدی نقد تئاتر را فراهم سازند.

برای برخورد مستندتر با آثار نمایشی، متون پیش از اجرا و فیلم ضبط شده نمایشها، پس از اجرا در اختیار نویسندگان قرار گرفت، به نظر می رسد، این اقدام نیز شاید تجربه اول داخلی باشد. از آنجا که اولین تجربه انتشار کتاب نقد بود، پیشنهاد شد برای تقویت نقدها، تنها یک بخش از نمایشهای جشنواره - بخش صحنه ای - انتخاب و نقد شود و در سالهای بعد سایر بخشها نیز افزوده شود. لازم به یاد آوری است که هیچ گونه محدودیتی برای نویسندگان نقدها وجود نداشت و نویسندگان، نمایشها را با دلایل خود انتخاب و نقد کرده اند.

آنچه در کتاب حاضر آمده است، اولین جلد از مجموعه نقد تئاتر مقاومت و شامل گزیده نقدهای ارائه شده منتقدان است که به عنوان نظر شخصی افراد - و نه الزاماً نظر کمیته انتشارات جشنواره - برای اطلاع و ارزیابی علاقه مندان تئاتر مقاومت منتشر می شود.

لازم به یاد آوری است در مجموعه دیگری با عنوان «گزیده های تئاتر مقاومت» که شامل گزیده مطالب منتشر شده پیشین درباره تئاتر مقاومت است، نقدهای منتشر شده درباره متون و اجراهای تئاتر گردآوری و گزینش شده است که دفتر یکم آن با عنوان «گزیده نقدهای تئاتر جنگ: دفتر یکم ۱۳۵۹-۱۳۸۰»، به زودی منتشر خواهد شد.